F

ფასი 2 მან.

ეროვნული ბიბლიოთეკა

თავისუფალი გზა
Свободный путь

საქართველოს რესპუბლიკის სახაზინო გზების მუშა-მოსამსახურეთა პროფესიონალურ კავშირის ცენტრალურ გამგეობის ყოველ კვირეული პროფესიონალური და პოლიტიკური ორგანო.

Еженедѣльный профессіонально-политическій органъ Союза желѣзнодорожниковъ казен. дорогъ Грузинской Республики.

Цѣна 2 руб.

თბილისი, შაბათი—კვირა 19—20 ივლისი 1919 წ.

Тифлисъ, Суббота—Воскресенье 19—20 іюля 1919 г.

დავეხმაროთ ფრონტს... ВСЕ ДЛЯ ФРОНТА.

თავდაცვისათვის

თავდაცვისათვის შეერთდა მტკიცე სამხედრო კავშირით ორი რესპუბლიკა. თავდაცვისათვის დაივიწყეს სფეროებმა და მართველმა წრეებმა ყოველი დასჯა და უთანხმოება ერთმანერთ შორის, გადადვეს განზე სოციალ-პოლიტიკური განსხვავებანი, რომ დაიცვან რესპუბლიკის ხალხის ხელი და ღირსება.

დემოკრატია კი ორივე რესპუბლიკის გულმხურვალეთ შეხვდა ამ შეერთებას. მან ამაში იგრძნო თავის ტრადიციულ მუდმივ მისწრაფებათა განხორციელება. ერთათ შედუღებულნი ინტერესებით, წარსული საერთო მანძილით და თანამშრომლობით, სულით და გულით განუყოფელნი, დღეს მით უფრო სიამოვნებით გადაეხვივნენ ერთმანეთს და შავი რეაქციის კლანჭების მოქნევაზე თანამეზობლურათ, ენერგიულათ საერთო ბრძოლის ყიჟინით უპასუხეს.

გაჭირვებამ დაარღვია ჩვენი ერთობა, გაჭირვებამ დღეს შეაერთა იგი.

და ამიტომა ფრონტის დღე, რომელსაც აწყობს საქართველოს რესპუბლიკა, ეს ორივე რესპუბლიკის დღეა. ჩვენ დღეს საერთო გვაქვს ფრონტი, კარს მომდგარი ჭირი და საერთო გვაქვს იმედი და ენერგია მის მოსაცილებლად.

გაგრის ფრონტი იმავე დროს აზერბეიჯანის ფრონტიცაა და დაღესტნის საზღვრები იმავე დროს საქართველოს საფრთხეს წარმოადგენს.

ჩვენ უნდა ორთავეს გავუხდეთ მტკიცე დარაჯათ და მხნე დამცველად.

დღეს საქართველოს დემოკრატია თავის დემოკრატიულ რევოლიუციონერ ჯარს ესალმება. ფრონტზე მდგარ ძმებს, გულმკერდი რომ მტრისთვის მიუშვერიათ, აქ ზურგს უმაგრებს, იმედის სხივს აპკურებს, თანაგრძნობის თბილ გრძნობათა მორევში ხვევს, სალმუნებას უტკბობს, ჭრილობას უსიამებს.

და თქვენ, ვინც აქ სხედხართ, განა არ გმართებთ იმ ხალხის სამსახური?

და მე მოგიწოდებთ ვისაც გაქვთ წვლილი, გაიღეთ იგი ჩვენი სახელოვანი მხედრობისათვის. იგი დღეს ჩვენი არსებობის მცველია.

ვინც აქ სტკბებით სიცოცხლის სიამით და უკვე დამყუდროებულ ცხოვრების სიკეთე გიგრძნიათ, მიაწოდეთ თქვენი ნაშრომის ერთი წილი სანგრებში მხდომთ.

გახსოვდეთ, რომ მათი სანგარში გამტვერიანებული სახე ქმნის თქვენთვის აქ ბედნიერ ყოფის შესაძლებლობას.

ვინც ერთა სოლიდარობას და დემოკრატიის ნუგეშს—მის შეიარაღებულ რევოლიუციონურ გულმკერდს, ეტრფიალებით, აჰა, დრო დადგა თქვენი ტრფიალი საქმით გამოიჩინოთ. გაიღეთ მათ სასარგებლოთ თქვენი სუფრიდან.

ვინც დიდძალ ქონებას, ამ დღეთა ორომტრიალში მუქთათ შეძენილს, დახარით და სიამაყით ერის სიმდიდრის უდიდესი ნაწილის დასაკუთრებას ცამდე აუყვანიხართ, შეიგნეთ, რომ მხედარი, რომლის სისხლის წვეთები ურევია მაგ თქვენ ქონებაში, თავის წილს მოითხოვს თქვენგან.

ნუ თუ გააწბილებთ დღესაც, როცა თვით არსებობა თქვენი შემოსავლისა მხოლოდ მათ თავდადებაზე არის დამოკიდებული?

ორივე რესპუბლიკის მოქალაქენო და დემოკრატიის ყველა გულშემატკივარნო, იმედის ნუგეშით მიეცით თქვენი ხელი და ნახელავი რევოლიუციის სიამაყეს, თქვენს პატარა, მაგრამ მხნე და შეგნებულ რაზმს, ფრონტზე გამაგრებულს.

სალამი რევოლიუციის ნაშობთ! სალამი ფრონტს, და დიდი, რაც შეიძლება დიდი დახმარება მის თავგანწირულ მხედართ.

მოქალაქენო, მოიხადეთ თქვენი მოვალეობა.

რ. არსენიძე

ფრონტის დღე

რევოლუცია ერთგვარი გამოცდაა ყოველი ერისათვის და მით უმეტეს ისეთი ერისათვის, როგორსაც ჩვენ წარმოვადგენთ.

თავის უფლებისათვის ბრძოლის ქარიშხალში ყოფილმა ერმა უნდა დაამტკიცოს, არის თუ არა ის ღირსი თავისუფლებისა.

ჩვენ რომ შეგვძლებოდა წინდაწინვე გაგვეთვალისწინებია ყველა ის დაბრკოლება და საფრთხე, რაც შემდეგში წინ გადაეღობა ჩვენს თავის უფლებას და დამოუკიდებლობას, თქმა არ უნდა, ბევრი ჩვენგანი შედრკებოდა, სასოწარკვეთილებას მიეცემოდა.

და მართლაც, რომ გადავავლებთ თვალს განვლილ გზას და წარმოვიდგენთ, რისი გაკეთება შეძლო ამ მოკლე, მაგრამ მეტათ გრძელ დროს ჩვენმა ხალხმა, ერთ უტყუარ დასკვნას მივიღებთ: ჩვენი დემოკრატია ღირსია თავისუფლებისა, მან დაიმსახურა ეს თავისუფლება და ველარავინ გამოჰგლეჯს მას ხელიდან.

ჩვენ ვიყავით თავისუფალი და დამოუკიდებელი, მაგრამ ჩვენი წინაპრები იძულებული იყვნენ ხელი აეღოთ თავისუფლებაზე, რადგანაც მისი დაცვა შეუძლებელი გახდა: მეტათ საშინელ პირობებში ცხოვრობდა ქართველი ერი.

. განვლო მთელმა საუკუნემ, რევოლიუციამ შექმნა ჩვენში და ჩვენს გარეშემო ისეთი პირობები, რომ ერის კეთილდღეობისათვის საჭირო გახდა დამოუკიდებელი რესპუბლიკის აშენება.

ჩვენმა დემოკრატიამ მოჰკიდა ხელი ამ მძიმე საქმეს და მყისვე გაჩნდენ ის აუტანელი პირობები, რომლებიც ისტორიულათ თან სდევდენ ჩვენს თავისუფლებასა და დამოუკიდებლობას.

რატომ არ მოვისპეთ, რატომ არ გავნადგურდით? რატომ არ დავკარგეთ თავისუფლებაც, დამოუკიდებლობაც?

სხვა ჩვენს ალაგას მართლაც დაჰკარგავდა ყოველივე ამას, სიცოცხლესაც გადაატანდა.

მაგრამ პატარა ერმა სძლია ყოველგვარი განსაცდელი, გადალახა ყოველგვარი დაბრკოლება და გამარჯვებული გამოვიდა.

იმიტომ რომ ეს დემოკრატია იყო ძლიერი თვისი შეგნებითა და შეკავშირებით.

ჩვენი რევოლუცია, ჩვენი თავისუფლება და დამოუკიდებლობა იხსნა და გადაარჩინა ჩვენმა მუშა ხალხმა.

უდიდესი განსაცდელის დროს მან აისხა იარაღი, შეადგინა სახალხო გვარდია და თვისი სისხლით დაიცვა ნორჩი რესპულიკა და რევოლუცია.

სახალხო გვარდიის მთავარი შტაბი.

Главный штабъ Народной Гвардіи.

სახელი და დიდება მუშა ხალხის გულიდან გამოსულ სახალხო გვარდიის.

დამოუკიდებლობა, თავისუფლება, დემოკრატიული რესპუბლიკა და გვარდია ჩვენში დღეს განუყოფელია, განუყრელი.

გვარდია თუ არ ყოფილიყო, ჩვენ არარანი ვიქნებოდით, ჩვენ არაფერი არ გვექნებოდა.

გვარდიამ მოგვცა ჩვენ ყოველივე, გვარდიამ დაუმტკიცა მთელს ქვეყნიერობას, რომ ჩვენი დემოკრატია ღირსია თავისუფლებისა.

თავისუფლებისა და დამოუკიდებლობის პირველ დღეებში, როდესაც ჩვენს წინააღმდეგ აღიმართა მახვილი ჩვენი ისტორიული მტრის ოსმალეთისა, ჩვენ შეგვრჩა ძველი წყობილებიდან ნაგლეჯები ძველი ჯარისა, ნათქვამია: წყალ წაღებული ხავსს ეკიდებოდაო.

ჩვენც დავეკიდეთ ამ ხავსს—ძველი ჯარის ნაგლეჯებს, მაგრამ ჩვენ სასტიკათ დავმარცხდით.

მას შემდეგ ჩვენ შევუდექით ახალი ჯარის შექმნას. დღეს ჩვენ გვყავს რესპუბლიკის, რევოლუციის ჯარი, რომელიც სიცოცხლეს შესწირავს ჩვენს რესპუბლიკას და დამოუკიდებლობას.

მაგრამ ჩვენ ვერ შევქმნიდით ამ ჯარს, მტერი არ მოგვცემდა ამის საშუალებას, მტერი არ დაგვაცლიდა, რომ ჩვენ გვარდია არ გვყოლოდა.

ჩვენი მიზანია ამ მხრივ სახალხო მილიცია; გვარდია ჩანასახია სახალხო მილიციისა.

და ჩვენ ვერ შეველევით გვარდიას მანამდე, სანამ მთელი ჩვენი ჯარი არ გადიქცევა გვარდიათ, ა. ე. სახალხო მილიციათ.

თავისი როლი მხოლოდ მაშინ ექნება შესრულებული ბოლომდე გვარდიას. მაშინ ჩვენ დავუდგამთ ჩვენს გვარდიას ძეგლს ჩვენი დედა ქალაქის ერთ ერთ მოედანზე, მდაბლათ დავუკრავთ მას თავს და ვეტყვით: აქამდის იბრძოდით ბრძოლის ველზე იარაღით ხელში, დღეს იბრძოლეთ პოლიტიკურ ორგანიზაციებსა და კავშირებში ჩვენი საბოლოო მიზნის,-სოციალიზმის გულისათვის.

დღესკი ჩვენთვის ჯარიც საჭიროა; გვარდიაც.

გადაავლეთ თვალი ჩვენს ახალ ისტორიას: ჩვენმა ნორჩმა ჯარმა და გვარდიამ უკვდავი სახელი დაიმსახურეს.

რამდენი ფრონტი გვქონდა ჩვენ ზოგი შინ, ზოგი გარეთ!

მაგრამ ჩვენმა ჯარმა და გვარდიამ შემუსრა ყველა მტერი და ჩვენი დემოკრატიულ რესპუბლიკის მზე არავის დააბნელებია.

ჩვენ სრული უფლება გვაქვს, ვამაყობდეთ ჩვენი ნორჩი ჯარითა და გვარდიით.

ჩვენ ჩავუნერგავთ ჩვენს შვილებს სიყვარულს ჩვენი ჯარისა და გვარდიის სადმი.

ჩვენ შევამკობთ ჩვენი ჯარისა და გვარდიის ამაყ თავს უკვდავების გვირგვინით.

ჩვენ გადავსცემთ ყველა თაობას, ისტორიას ჩვენი ჯარისა და გვარდიის საგმირო, საარაკო საქმეებს.

საუკუნენი განვლენ და დაბნელდებიან, მაგრამ ჩვენი ჯარისა და გვარდიის ბრწყინვალე სახელი არასოდეს არ ჩაქრება და მ თ ხსოვნას ყოველი შემდეგი თაობა თაყვანსა სცემს, როგორც თავის სიწმინდეს. ხალხი, რომელმაც ასეთს პირობებში დაივიწყა ყოველივე და თავისუფალი სამშობლოს გადარჩენა მიზნათ დაისახა, ღირსია თაყვანის ცემისა.

შესანიშნავია ერთი უდიდესი ღვაწლი ჩვენი ჯარისა და გვარდიისა: მათ საძირკველი ჩაუყარეს ამიერ კავკასიის ერთა შორის ძმობა სოლიდარობას. მათ ხიდი გასდეს საქართველოსა და აზერბეიჯანის დემოკრატიის შორის.

ადრე თუ გვიან ეს ხიდი სომხეთის დემოკრატიისაკენაც გაიდება.

ჩვენ ვამაყობთ იმ სოლიდრობით, ჩვენ მასზედ ვამყარებთ დიდ იმედებს.

და ამ სოლიდარობას სჭედავს ჩვენი ჯარი და ჩვენი გვარდია

ამიტომაც ფრონტის დღე ჩვენი ჯარისა და გვარდიის დღე კი არ არის მარტო, ეს მთელი საქართველოს დემოკრატიის დღე არის

ეს დღე საქართველოს ყოველი მოქალაქის დღესასწაულია.

ჩვენი ჯარი და გვარდია სისხლსა ღვრის და სიცოცხლესა სწირავს ჩვენს თავისუფლებას.

ჩვენ მოვალენი ვართ განსაკუთრებით აღვნიშნოთ ეს დღეს, ფრონტის დღეს, განსაკუთრებულის ზეიმით და მხიარულებით შევეგებოთ და გამოვილოთ ჩვენ-ჩვენი წვლილი ჩვენი ჯარისა და გვარდიის პატივსაცემლათ

ჯარი და გვარდია სდარაჯობს მარტო ჩვენ თავისუფლებას კი არა, ჩვენს სიცოცხლესა და ჩვენს ქონებას.

სირცხვილი მას, ვისაც ეს არ ესმის და ვინც დღეს გულ-უხვი არ იქნება.

ივ. გომართელი

Нашъ фронтъ.

Нашъ фронтъ—фронтъ демократіи.

Наши знамена—старыя, обвѣянныя славой безчисленныхъ битвъ, знамена международнаго рабочаго движенія, шагъ за шагомъ прокладывающаго себѣ путь къ свѣтлому царству соціализма.

Соціализмъ—нашъ идеалъ, какъ и идеалъ всего міровoго пролетаріата.

Демократизмъ—тотъ путь, которымъ мы подымаемся къ этому идеалу.

Кремнистый, тяжелый путь! Надъ стремнинами, порой надъ бездонными ущельями анархіи, порой вдоль зыбкихъ болотъ оппортунизма пробитъ этотъ путь нашими учителями, великими мыслителями соціализма, свернешь влѣво съ этого пути—сорвешься въ бездну, въ глубинѣ которой бѣлѣютъ кости тѣхъ, кого увлекли лозунги максимализма—отъ Бакунина до Ленина. Уклонишься вправо—и нога увязнетъ въ жидкой тинѣ, и липкая грязь постепеновизины, компромисса, приспособленія къ подлости засосетъ и поглотитъ тебя.

Узкой лентой вьется надъ ущельями, вдоль болотъ путь борьбы рабочаго класса за его идеалы.

Легко сбиться съ дороги. Но вѣчное солнце научнаго соціализма освѣщаетъ этотъ путь. И твердо, увѣренно, сомкнутыми рядами движется впередъ армія рабочихъ—соціалистовъ.

Давно, давно двинулась въ путь эта армія. Долгіе годы, при царизмѣ, шли мы неустанно впередъ, сквозь бури, градъ, непогоду. И не было силы, которая могла бы остановить насъ...

Съ дорожными посохами въ рукахъ, съ вѣрой въ идеалы соціализма въ сердцахъ долгіе годы шли мы впередъ.

И старымъ, испытаннымъ путемъ идемъ мы теперь.

* * *

Нашъ фронтъ—фронтъ демократіи.

Долгіе годы нашимъ оружіемъ было лишь свободное, правдивое слово. Этимъ оружіемъ мы боролись, этимъ оружіемъ побѣждали, въ этомъ оружіи была наша сила. Враги стремились къ тому, чтобъ внести разстройство въ наши ряды. Мы словомъ пропаганды отвѣчали на ихъ удары, и вокругъ нашего знамени собиралось все больше бойцовъ.

Но пришла революція, когда въ рѣшительной схваткѣ сошлись народныя массы и ихъ угнетатели. Желѣзомъ и кровью должна была разрѣшиться старая, многовѣковая тяжба.

И въ рѣшительной схваткѣ нашъ клинокъ оказался тверже, надежнѣе, чѣмъ оружіе нашихъ враговъ.

Власть выпала изъ рукъ угнетателей народа.

Рабочіе и крестьяне стали хозяевами своей судьбы.

И встала передъ ними задача: организовать новую власть, создать новое государство, которое было бы не темницей, а просторнымъ, свѣтлымъ дворцомъ для народныхъ массъ.

Въ ходѣ этой работы смѣшались у насъ языки, какъ при постройкѣ Вавилонской башни. Отдѣльные отряды демократіи перестали понимать другъ друга. Непримиримая вражда вспыхнула тамъ, гдѣ требовалась дружная работа. Гражданская война въ рядахъ демократіи смѣнила единодушный порывъ къ осуществленію общей свѣтлой цѣли.

И вотъ—уже нѣтъ стройной, единой арміи Труда,..

Отдѣльныя толпы бредутъ сквозь кровавый туманъ безумной не слыханной смуты. И братская кровь, кровь крестьянъ и рабочихъ льется по скрещеннымъ во мракѣ клинкамъ на безчисленныхъ внутреннихъ фронтахъ.

За Ленина и Троцкаго!

За Колчака и Деникина!

И здѣсь и тамъ темные, ослѣпленные, насильно загнанные въ строй ра-

ეროვნული ბიბლიოთეკა

მოქალაქენო! მიხედეთ ფრონტს

бочіе и крестьяне безъ счета отдаютъ свои головы чужому ихъ дѣлу. И кто ни побѣдилъ бы въ этой борьбѣ, не принесетъ эта побѣда народу ни свободы, ни счастья.

Подъ лозунгомъ «Совѣтская власть» комиссародержавіе отстаиваетъ свою диктатуру. Подъ лозунгомъ „Возстановленіе Россіи" прокладываетъ себѣ путь къ диктатурѣ черная реакція...

И точкой въ безбрежномъ морѣ кажется въ наступившемъ хаосѣ нашъ крошечный отрядъ, отрядъ демократіи Грузіи...

***

Предатели! Измѣнники! злобно шипятъ вокругъ насъ черносотенцы, большевики и подыгрывающіе то черносотенцамъ, то большевикамъ обыватели.

Вы предали Россію! кричатъ одни.

Вы измѣнили Соціализму! вопятъ другіе.

Вы поддерживаете большевиковъ!

Вы подерживаете Деникина!

Посреди этого злобнаго улюлюканія продолжаемъ мы нашъ путь, продолжаемъ нашу борьбу и оружіе не дрожитъ въ нашихъ рукахъ.

Ибо въ измѣнѣ Россіи насъ упрекаютъ злѣйшіе враги русскаго народа, готовые всю страну обратить въ безгласное кладбище! А въ предательствѣ соціализма насъ обвиняютъ люди, нанесшіе мировому соціалистическому движенію тягчайшіе удары и объявившіе лучшихъ учителей и вождей соціалистическаго пролетаріата измѣнниками!

Тѣмъ, кто ставитъ въ виду намъ мнимое сотрудничество съ ген. Деникинымъ, мы говоримъ:

— Прислушайтесь, какъ воетъ противъ насъ деникинская свора на всемъ пространствѣ; гдѣ царитъ Добровольческая Армія!

Тѣмъ, кто обвиняетъ насъ въ союзѣ съ большевиками, мы говоримъ:

— Почитайте, что пишутъ о насъ комунисты!

Мы остались на старомъ пути.

Этотъ путь—узкая, порою извилистая тропа. Она вьется надъ пропастью анархіи. Къ соціализму она ведетъ черезъ демократизмъ. И съ этого пути мы не сойдемъ ни вправо, ни влѣво.

Встаютъ передъ нами враги. Мы встрѣтимъ ихъ грудью, кто бы ни были они, подъ какимъ бы лозунгомъ ни шли они противъ насъ.

Совѣтскую ли власть или власть Колчака хотятъ силой навязать намъ, мы готовы ударами отвѣтить на ударъ, силу противопоставить насилію, равнымъ оружіемъ отразить нападеніе.

***

Мѣняются враги передъ нашимъ фронтомъ.

Давно ли Народная Гвардія отбросила отъ границъ Грузинской Республики большевитскія банды? А теперь передъ нею отряды офицеровъ—добровольцевъ и насильственно мобилизованныхъ ген. Деникинымъ казаковъ.

Но нашъ фронтъ—все тотъ же, что былъ много лѣтъ тому назадъ, при царизмѣ.

Тѣ же вожди, тѣ же борцы, тѣ же идеалы, та же твердая вѣра въ побѣду, та же непреклонная рѣшимость побѣдить или погибнуть.

И потому въ *„день фронта"* сильнѣе бьются наши сердца, глубже, отчетливѣе чувствуемъ мы величіе подвиговъ нашей Народной Гвардіи и тѣсную неразрывную связь ея дѣла со всей нашей многолѣтней, упорной борьбой за идеалы демократіи, за идеалы соціализма.

Вл. В.

Побѣда милліардеровъ или побѣда рабочихъ

Кончилась міровая война. 5 лѣтъ потопами лилась кровь, 5 лѣтъ разрушалось и истреблялось все, что вѣками въ потѣ лица создавалось человѣчествомъ. Наступилъ долгожданный миръ; казалось вотъ теперь время отдохнуть отъ кровавого кошмара, приняться за мирный трудъ Наступилъ миръ. Но весь міръ по прежнему подъ ружьемъ. Всюду идутъ бои, всюду льется кровь. Міровая война началась изъ за борьбы одной группы капиталистовъ съ другой. За пять лѣтъ они какъ пауки пожирали другъ друга. На полѣ брани остался одинъ побѣдитель.—Національный капиталъ каждой страны погибъ въ бою, побѣдилъ международный, мировой трестъ американскихъ миллардеровъ и тотъ трестъ сейчасъ хочетъ закрѣпить свою побѣду. Какъ побѣдили милліардеры? Самихъ ихъ не видно было въ окопахъ. Тамъ по ту и другую сторону сидѣли и умирали рабочіе и крестьяне. Американскіе тресты выждали, когда истощились силы всѣхъ воюющихъ, когда молоху войны были пожертвованы милліоны жизней, когда на материкѣ истощены были всѣ производительныя силы и вотъ тогда то они поставили послѣднюю ставку. Широкой волной полилось ихъ золото, они заставили работать на войну всю свою промышленность. И послѣдняя ставка взяла призъ. Для нихъ это была безпройгрышная лотерея, американскій аукціонъ, гдѣ послѣдній предложенный пятакъ беретъ всю ставку. Ставку они взяли, врагъ обезсиленный, униженный вынужденъ подписать самый позорный, самый тяжкій мирный договоръ. Миръ заключенъ, но одного не учли побѣдители. Въ ходѣ войны рушились самыя прочныя государстренныя организаціи буржуазіи. Въ однѣхъ странахъ рабочій классъ оказался у власти, въ другихъ—рабочіе этой власти добиваются.

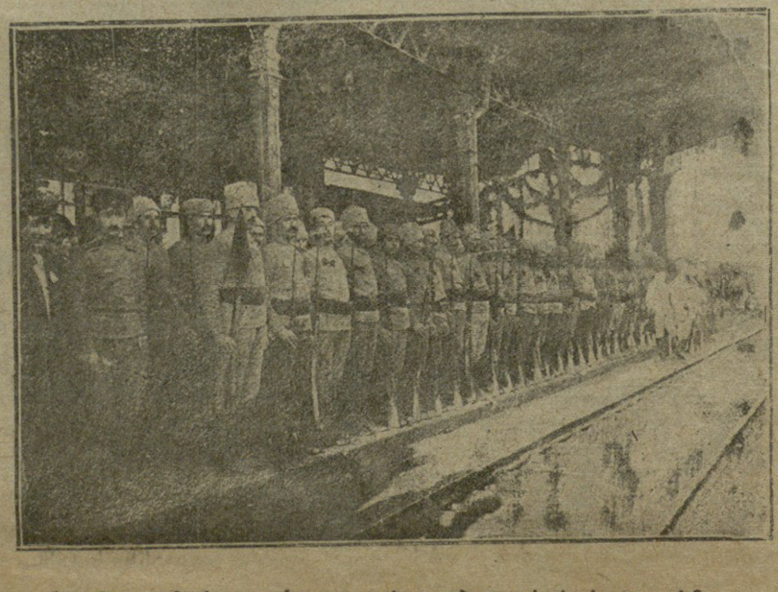

რკინის გზის გვარდიელები თბილისის სადგურზე (გვარდიის დღე 12 დეკ. 1918 წ.).

Железнодорожные гвардейцы на ст. Тифлисъ. (День Гвардіи 12 дек. 1918 г.).

Въ станѣ побѣдителей тревожно. Койгдѣ спѣшно замазываютъ соціальными пластырями нанесенныя войной раны, мелкими подачками стараются успокоить рабочихъ. И въ то же время готовятъ новую армію «добровольцевъ» противъ рабочихъ, что бы въ новыхъ потокахъ крови затопить рабочее движеніе. Старая армія—вооруженный народъ, который сознательно или безсознательно защищалъ свое отечество—эта армія для новой цѣли не годится. Покупается новая армія—армія наймитовъ, ландекнехтовъ. Война выбросила за бортъ не малое количество генераловъ, офицеровъ, которые ни къ чему кромѣ военной службы не пригодны. Пока прочно стояли троны, они служили опорой этимъ тронамъ, потому что вѣнценосцы щедро дѣлились съ ними всѣмъ, что выжималось изъ народовъ. Теперь эти безработные рыцари готовы продать свою шпагу всякому, кто имъ заплатитъ. Деникинцы, Колчаки, Маннергеймы, Галлеры—имя имъ легіонъ. На американское золото имъ дали тогу спасителей отечества. На американское золото вербуютъ они все, что осталось темнаго, хищнаго, паразитическаго отъ дореволюціоннаго времени. Шпіоны, жандармы, полицейскіе, казнокрады всѣхъ странъ всѣхъ народовъ соединились, чтобы за хорошую плату задушить рабочее движеніе. Безъ окончательной побѣды надъ международнымъ рабочимъ движенемъ не можетъ быть реализована побѣда американскихъ милліардеровъ. Побѣждены этой арміей наемниковъ должны быть не только россійскіе, венгерскіе, польскіе, украинскіе и др. большевики, долженъ быть побѣжденъ весь рабочій классъ и въ странахъ побѣдителей и въ странахъ побѣжденныхъ.

Деникины и Колчаки приказчики не русскихъ реакціонеровъ, они продались американскому тресту и исполняютъ его велѣнія. А задача—треста побѣдить все рабочее движеніе, а не только большевитскую нечисть. И въ этой задачѣ американскіе милліардеры могутъ смѣло расчитывать на помощь побѣжденной ими буржуазіи всѣхъ странъ. Это положеніе рабочіе должны учесть. Для рабочихъ всего міра вопросъ идетъ сейчасъ въ томъ, будутъ ли они въ дальнѣйшемъ рабами, обреченными на долгіе годы влачить позорныя цѣпи рабства или они сейчасъ положатъ основаніе свѣтлому будущему, торжеству конечной цѣли всего рабочаго движенія. Побѣда наемниковъ американскаго треста—это торжество надъ всѣмъ рабочимъ движеніемъ. Это должны ясно понять, это должны твердо помнить рабочіе. И въ борьбѣ съ этими наемниками, какъ бы не называли они себя—должны быть забыты партійныя разногласія, должны быть отложены всякіе партійные счеты. Рабочіе всѣхъ странъ, всѣхъ національностей, всѣхъ партійныхъ теченій должны понять, что уничтоженіе Деникинской и еиу подобныхъ армій наемниковъ это—должно быть долгомъ всѣхъ рабочихъ.

М. Лядовъ.

ის მოკვდა
(ესკიზი)

ის მოკვდა...

ბრძოლის ველზე დაეცა მამაცურათ...

მტრის ტყვიით გულგანგმირულს, მწარე ტანჯვებით გარემოცულს, საშინელ ტკივილებით გულშეწუხებულს უკანასკნელ წამებშიაც მხოლოთ ერთი რამ ახსოვდა, მხოლოთ ერთ რაიმეზე ლოცულობდა: —სამშობლო!..

თავისუფალი სამშობლო...

ტურფა, კოხტა მხარე...

განთავისუფლებული ერი...

ხუნდებ—შემოხსნილი ხალხი...

ის მოკლეს... მაგრამ მის პირზე ღიმილი არ მომკვდარა... ის ბედნიერათ სთვლიდა თავს, რომ ხალხისთვის მოკვდა...

ბრძოლის ველს გამოეთხოვა სრული იმედით, რომ თავისუფლება დაცული იქნება, საზიზღარი მტერი ვერ წაბილწავს თავისუფლების ტაძარს, ბორკილებისგან განთავისუფლებული ხალხი შესძლებს თავისუფლების შენარჩუნებას...

აი კიდეც შესწყდა ბრძოლა...

ჩადგა მძაფრი ქარი... ღელე ღრიალებს...

ველ-მინდორიც მიდუნებულა, თითქო შიშობს გულზე მოწყვეტილ გმირთ გაღვიძებას.

დამარცხებული მტერი მთა—ღრეებს აფარებს თავს... გარბის...

თავისუფლებისთვის მებრძოლთა ბანაკში სიხარულია...

მაგრამ ამ სიხარულს ხშირათ მწუხარებაც ენაცვლება...

ბევრი გამოეთიშა მათ მებრძოლ რაზმებს..

მტარვალმა ხელმა ბევრს საუკეთესო ამხანაგს გაუგმირა გული...

ეს უკლავს გულს თავისუფლებისთვის მებრძოლთ...

ტირილით ეთხოვებიან გმირებს...

მაგრამ ბედნიერათაც სთვლიან თავს, რომ მტრის წინ არ შედრკა რევოლიუციის რაზმი და გმირულათ შეუტია მტარვალებს. .

—

იქ, კი, შორს, ფრონტის ზურგში, ქალაქის განაპირა უბანში ტკბილათ ესაუბრება ახალგაზრდა დედა თავის პატარა გოგონას:

— პაპა ჩქარა მოვა... რას ეტყვი პაპას, რო მოვა?..

— ვაკოცებ და ვკითხავ რამდენ მტერს ესროლა თოფი და მოკლა...

— სად გიყვარს პაპა, აბა მაჩვენე?

— აი ყელში... დედიკო, ჩქარა მოვა პაპა? რამდენი ხანია რაც წავიდა?

— ჩქარა, თამრიკო, ჩქარა... აგერ თვეა რაც ომშია... დღეს ტელეგრამაც იყო მტერი დაამარცხესო... აღბათ, ჩქარა აქ იქნება და გამარჯვებასაც მოგვილოცავს...

—

საღამოა.

მუშათ უბანში სრული სიწყნარეა..

დღიურ ჯაფით დაღლილ-დაქანცულები უკვე ძილს მისცემიან.

პაწია თამრიკოსაც კაი ხანია ჩასძინებია.

დედა კი ზის მის ახლო და ფიქრებში წასული...

— ნეტა რა ამბავია? რატომ არაფრს იწერება პეტრე?.. თვეზე მეტია რაც არაფერი ისმის...

ტიკ-ტუკ!... ტიკ-ტუკ!..

ვიღაც კარებს უკაკუნებს.

— ინებეთ დეპეშა!..

ქალს გული მიუდის... რა ამბავია?..

ერთხანს გაშტერებული ჩასცქერებოდა ასოებს, ვერ გაეგო სიზმარი იყო ეს თუ ცხადი, მერმეთ კი გულწასული, მუხლებ მოსერილი დაეცა...

გვიან იყო, როცა ქალი გონს მოვიდა...

სახე გაფითრებული, გონება არეული ის ძლივს მივიდა თამრიკოს ლოგინთან და ჩახედა თვალებში ტკბილათ მძინარე ბავშვს...

წყნარი ტკბილი ძილით ეძინა თამრიკოს... მის ტკბილ ძილს არ აფრთხობდა საშინელი ამბავი, მამის სიკვდილი...

დიდხანს ჩასცქეროდა ბავშვს დედა და ცხელ ცრემლებს აფრქვევდა ლოგინზე...

— თამრიკო! აწ ვერ იხილავ შენს საყვარელ პაპას...

ვერ ჩაიკრავს გულში შენი საყვარელი მამილო...

ის შეეწირა ხალხს, თავისუფლებას... მან ანაცვალა ჩვენი თავი ხალხს... მეტი რა დაგვრჩენია, ჩვენც წავიდეთ ამ ხალხთან...

დღეიდან უპატრონონი, ქვრივ-ობოლნი, შევერიოთ ამ ხალხში და მასთან ერთად ვილხინოთ და ვიტიროთ...

მოსთქვამდა გულჩათუთქული ქალი...

მზე კი კაი ხანია ამოსულიყო...

მუშათა უბანი უკვე გარეთ გამოფენილიყო...

პეტრეს სიკვდილი მათაც გაეგოთ და ხალხი თანდათან იყრიდა თავს გულდათუთქულ დედა-შვილთან...

— ნუ გეშინიათ, გულს ნუ გაიტეხთ, თავისუფლებისთვის მებრძოლთა ოჯახი ჩვენი საკუთარი ოჯახია...

— სატირალია მხოლოთ ის, ვინც ლაჩრობს, ემალება თავის მოქალაქეობრივ მოვალეობას,—პეტრე კი ბედნიერია...

— პეტრეს ქვრივ-ობლებს ჩვენ შეუშრობთ ცრემლებს...

ისმოდა ხალხის ხმა..

და ამ გამამხნევებელ ხმებში ქვრივობლთ უშრებოდათ თვალს მოდენილი ცრემლები... არჩილ რუხაძე

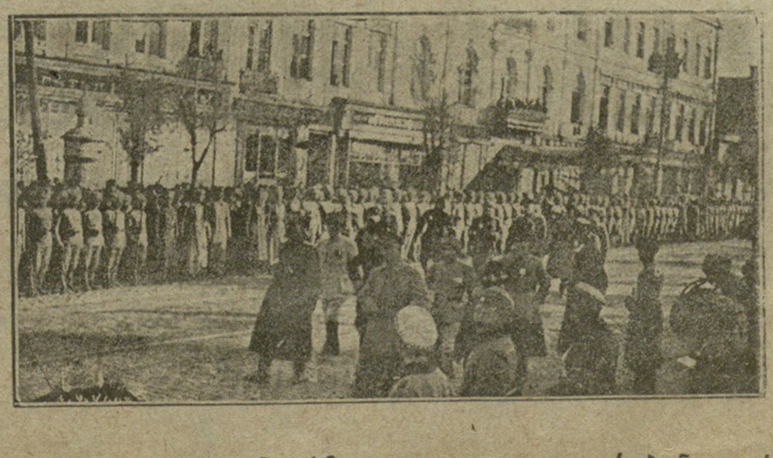

ვ. ჯუღელი და გენ. ახმეტელოვი ათვალიერებენ გვარდიელებს. (გვარდიის დღე 12 დეკემ. 1918 წ.).

В. Джугели и ген. Ахметеловъ обходятъ ряды гвардейцевъ (День гвардіи 12 дек. 1918 г.).

День фронта.

День фронта!

Всегда и вездѣ идеаломъ соціалистической демократіи было отсутствіе фронтовъ, войнъ, взаимнаго человѣкоистребленія.

Идеалъ рабочаго класса, вдохновляющій его въ тяжелой, упорной борьбѣ, отрицаетъ насиліе человѣка надъ человѣкомъ, народа надъ народомъ, страны надъ страной.

Но, сколько разъ въ защиту своихъ идеаловъ приходилось демократіи поднимать оружіе! На сколькихъ фронтахъ приходилось ей лить кровь, борясь за тотъ конечный и великій идеалъ, когда фронтовъ не будетъ болѣе на освобожденной землѣ.

День фронта!

Съ той минуты, когда демократія Грузіи взяла въ свои руки судьбы своей страны, ея границы стали сплошнымъ, безпрерывнымъ фронтомъ.

И не потому, что демократія Грузіи стремилась кого-нибудь завоевывать, стремилась кому бы то не было навязать свою волю, ея сынамъ приходилось тамъ много лить крови на рубежахъ своей земли!

Нѣтъ. Тотъ маленькій клочекъ земли, гдѣ сохранились завоеванія великой россійской революціи, сталъ постояннымъ объектомъ нападеній всѣхъ анархическихъ, всѣхъ контръ-революціонныхъ силъ.

Разрушенная въ обломкахъ лежала крѣпость революціонной Россіи. Между разрушенными башнями, между упавшими камнями шла братоубійственная бойня. И только на одной ея башнѣ по прежнему не спускался флагъ революціи, по прежнему въ отвѣтъ на угрозы враговъ раздавались съ ея стѣнъ старые призывы, старые революціонные лозунги.

И эту башню разрушенной крѣпости демократія Грузіи сумѣла превратить въ новую, грозную крѣпость свободы.

И, естественно, что на эту крѣпость не прекращается нажимъ враговъ.

Шли полчища турокъ, въ неведѣніи своемъ исполнявшіе волю безумныхъ имперіалистовъ младотурецкаго лагеря, имперіалистовъ, не видящихъ, какую раковую участь готовятъ они своей собственной странѣ.

Бились о границы Грузіи, вздымались въ ея предѣлахъ волны темныхъ, анархическихъ силъ.

Наступали спровоцированные слѣпыми авантюристами полки, хотѣвшіе разрушить Грузію въ угоду эриванскимъ маузеристами.

Пытались вторгнуться въ предѣлы страны и нынѣ стоятъ у ея рубежей черныя силы россійской генеральской реакціи. Всѣ эти попытки, всѣ эти нападенія, весь этотъ безпрерывный натискъ враждебныхъ силъ отразила демократія Грузіи, отразила, поливъ дорогой кровью лучшихъ своихъ сыновъ ту землю, которую она защищала.

Славныя воспоминанія долженъ пробудить въ гражданахъ республики „день фронта"!

Гордость своей страной, гордость своей демократіей, вѣру въ ея конечную побѣду долженъ пробудить онъ въ ихъ сердцахъ!

Но въ то же время этотъ день долженъ напомнить гражданамъ объ ихъ гражданскомъ долгѣ, о неоплатномъ долгѣ ихъ предъ бойцами на фронтѣ!

Поля и холмы на Чолохѣ, тѣснины Дарьяльскаго ущелія, долина Бзыби, горы Ахалциха видѣли нашу гвардію и армію—на всѣхъ этихъ фронтахъ отстаивали и отстояли свободу своей страны ея войска.

И теперь въ сырыхъ окопахъ стоятъ они на Бзыби, стоятъ предъ лицомъ врага, готоваго каждый часъ вторгнуться въ ту землю, которая ненавистна для революціи.

Грудью своею воины республики противостоятъ войскамъ реакціи.

Въ моментъ затишья, какъ и въ минуту боя, готовы они къ битвѣ, готовы умереть за родину, за свободу.

И долгъ гражданъ дать увѣренность тѣмъ, кто тамъ вдали отъ близкихъ ждетъ призыва къ сраженію, что за ними вся страна, что ихъ не забыли, что подвигъ ихъ чтутъ, что ихъ любятъ тѣ, кто остался въ тылу.

Въ день фронта каждый гражданинъ республики, каждый честный демократъ, нашедшій убѣжище въ ея предѣлахъ, исполнятъ, мы вѣримъ, свой долгъ предъ защитниками родной земли, предъ бойцами за идеалы революціи.

Мы вѣримъ, что „день фронта" радостно наполнитъ сердца нашихъ воиновъ на фронтѣ.

Мы вѣримъ, что узнавъ о томъ сочувствіи, съ какимъ встрѣтили этотъ день граждане страны въ тылу, скажутъ солдаты республики:

— Насъ помнятъ, насъ знаютъ, намъ вѣрятъ.

— И мы, никогда не обманывавшіе довѣріе къ намъ своей страны, и теперь оправдаемъ ее предъ наступающей на нашу землю реакціей!

Л. Кремеръ.

ფრონტზე მყოფთ!

სალამი და გამარჯობა თქვენ, ვინც იკისრეთ დიდი მოვალეობა სამშობლოს და დემოკრატიის წინაშე: დაცვა შავი რეაქციისაგან რევოლიუციის მონაპოვართა და დემოკრატიული რესპუბლიკის. განვლილი წლის განმავლობაში მე არა ერთხელ მინახავს ფრონტი, გამიზიარებია მისი ჭირი და ლხინი მინახავს თქვენი თავგანწირული, შეგნებული მოქმედება. მინახავს სუსხიან ზამთარში, საშინელ ყინვებში, წვიმაში და ქარ-ბუქში წინა პოზიციებზე ტყეებში და მთა-ღრეებში თქვენი იმედიანი გამომეტყველება; მინახავს საშინელ პაპანაქებაში თქვენი გმირული მოქმედება; მინახავს, როგორ ძმურათ ერთ ფრონტს იცავდა გვარდია, მეორეს ჯარი და შეტევის დროს, მძიმე წუთებში, ხან გვარდია ეკვეთებოდა მტერს ჯარის დასახმარებლათ, ხან ჯარი გვარდიის გასამაგრებლათ. ორივე ერთად იზიარებდა ომის მძიმე პირობებს და ორივე ერთათ უშვერდა მკერდს მტერს სამშობლოს დასაცავათ.

ეკატერინეფელდი და შულავერი, აწყურის ხეობაში მტკვრის მარჯვენა და მარცხენა ნაპირები, დუშეთი და საჩხერე, ლეჩხუმი და სამეგრელო, ეხლა ბზიბი და მუხადირი ორმა ერთათ შეერთებულმა, შედუღებულმა მარჯვენამ იხსნა განადგურებისაგან და რეაქციის გაბატონებისაგან.

ერთათ ამასთან მე ისიც მინახავს და მიგრძნია, როგორი სასოებით თქვენ თავდადებულ მოქმედებას შემოჰყურებდა მთელი ერი და მისი მთავრობა. ჩვენს ცხოვრებაში იყო არა ერთი წუთი, როდესაც თქვენ გამბედაობაზე, თავდადებაზე და შეერთებულ მოქმედებაზე იყო დამოკიდებული მთელი საქართველოს ბედი, და თქვენც არა ერთხელ დაუმტკიცეთ მათ, ვისაც შავი ზეწარი სურდათ გადაეფარებინათ ჩვენი ერისათვის, რომ რევოლიუციონურ დროშას თქვენ არავის დაანებებთ და დემოკრატიის ინტერესებს არავის გაათელვინებთ.

ვინ მოსთვლის რამდენი გმირული, თავდადებული თქვენი მოქმედება მე მინახავს! დადგება დრო, როდესაც თქვენი გმირობის ისტორია დაიწერება და იქ ყველა თქვენი ნაბიჯი აღნუსხული იქნება.

დღევანდელი „ფრონტის დღე" კი თქვენდამი თანაგრძნობის დღეა. დღეს ჩვენი ერი იგონებს მათ, ვინც სახელოვანათ დაეცა ბრძოლის ველზე, თანაგრძნობას გიცხადებს თქვენ, ვინც იცავთ მის დამოუკიდებლობას, რაც კი ვინმეს რამე გააჩნია, თქვენ საჭიროებისათვის და სასიამოვნოთ მოაქვს, და კრულვით იხსენიებს მათ, ვინც სამშობლოს დაცვას გაურბის და ლაჩრულად მტერს ემალება.

დღეს მთელი ქართველი ერი თქვენთან არის!

დღეს და მუდამ თქვენი აქ დარჩენილი ამხანაგები თქვენთან არიან!

მეც თქვენთან ვარ, თავისუფლების დამცველნო!

გაგიმარჯოთ! გრ. გიორგაძე

ფრონტის დღეს

—

დღეს ფრონტის დღეა, დიდი დღეა.

საქართველოს ფირუზ ცაზე ამობრწყინებული თავისუფლების მზე აქათქათებულ დაჭიხარის მებრძოლთა ფრონტს. ჩვენი სი-

ეროვნული ბიბლიოთეკა

ВСЕ ДЛЯ НАШИХЪ ВОИНОВЪ

ცოცხლდე, ჩვენი იმედი და ნუგეში გვარდია და ჯარი გმირულად ამართულა კავკასიის ქედის ერთ უდიდებულესზე და არწივისებურად გასცქერის ყვავ-ყორნების შავ ბანაკს.

და საქართველოს თავისუფალი დროშები ამაყად ფრიალებენ იმ ქედზე, რომელზედაც ამირანი იყო მიჯაჭვული და რომლის გულსაც ის ყვავ-ყორნები ისე უწყალოდ სწიწკნიდნენ და სძიძგნიდნენ.

ახლა კი ჯაჭვ-გაწყვეტილი ამირანის გამთელებული და გაერთიანებული გული აქ ზღვასავით გმირულად ტოკავს და ციდან მოტანილ ცეცხლს მრისხანედ აფრქვევს, აკვესებს.

მთელი მებრძოლი ერთი გრძნობით შედუღებული და თავისუფალი სამშობლოს სიყვარულით ანთებული მრავალ-ფეროვანი საქართველო აქ ერთ თაიგულად შეკონილიყო და ერთ სულად ქცეულიყო; ყველა ბრძოლის ფერხულში უშიშრად ჩაბმულიყო და წარბ-შეუხრელად ელოდა მტერს.

ლოდინმა გული დალია; ლოდინმა მოთმინების ფიალა აავსო; თვეობით ცდამ მებრძოლნი აწამა, ჯოჯოხეთი გამოატარა.

მაგრამ გაკაჟებული, გაფოლადებული ფრონტი არ დრკება, კრინტსაც არა სძრავს; ის ითმენს, მაინც ითმენს და უცდის.

ფრონტი მაინც უცდის და ელის; ელის თავის გამობრძმედილი ჭადარა გენიას ნიშანს; უცდის თავის ვალიკოს ყივილს, უცდის მის გრგვინვას, რომ უცბათ მეხსავით აჭექ-აქუხდეს და ყვავ-ყორნებს ცის რისხვათ დაატყდეს.

ამიტომაც არის, რომ თბილისი, როგორც დედა ქალაქი თავისუფალი სამშობლოსი თავისი მებრძოლი შვილის დღეს ასე ზღვასავით აღტოკებულა, ამღელვარებულა; და შუბლ-გახსნილი მთაწმინდის სანახებიც საზეიმო ღიმილით აღთოვლებულა, აიამაშებულა.

სახე-გაბრწყინებული ქალი და კაცი, დიდი და პატარა, მოხუცი და ახალ-გაზრდა ერთი ფიქრით, ერთი გრძნობით გამსჭვალული; და ყველგან ისმის განუწყვეტლივ: „დღეს ფრონტის დღეა, დიდი დღეა; დაეხმარეთ ფრონტს“!

აგერ პატარები, ბედნიერი ბავშვები ფულებით და კალათებით ხელში დაქრიალებენ, დაწრიალებენ, „დღეს ფრონტის დღეა, დაეხმარეთ ფრონტს, დაეხმარეთ ჩვენი მებრძოლების ცოლ-შვილს“! წკრიალით ისმის მათი უმანკო ხმა; აგერ თავ-ბრუ-დასხმულნი, მოხიბლულნი ახალ-გაზრდა ქალ-ვაჟნი თავ-დავიწყებულნი დაჭქრიან, დაფრინავენ და გამვლელ-გამომვლელთ თმარიანათ შესძახიან: „მოქალაქენო, ფრონტის დღეა, მოიხადეთ თქვენი წმიდა ვალი ჩვენი მებრძოლი გვარდიისა და ჯარის წინაშე“.

აგერ ჩვენი მოკავშირე აზერბეიჯანის ხალხის ერთგული შვილებიც თათრის მოედანზე: „დღეს ჩვენი საერთო ფრონტის დღეა; საქართველოს და აზერბეიჯანის ძმობის დღეა, გაუმარჯოს მათ ერთობას“!.

აგერ ჯგუფი, სახე-მოღუშული, გულ-ჩათუთქული სომეხი ვაჭრებისა თავისუფლების მოედანზე ქარვასლის გვერდით. „მოქალაქენო, დაეხმარეთ ფრონტს“, მიდიან მათთან ახალგაზრდები. და ხდება სასწაული; სპეკულიანტი ვაჭრების სინიდისიც იღვიძებს, სირცხვილის ცეცხლი სწვავს მათ და მოქალაქობრივი მოვალეობა მათ სქელ ქისას აძებნინებს. „დაშნაკცაკანებმა დაგვღუპეს, მეზობლებმა გამოგვწყვიტეს, წუთი სოფელში გამოგვასალმეს, თავი მოგვჭრეს“, — იძახის ერთი მათგანი განწირულის ხმით, და უხვათ უშვებს ყულაბში ქაღალდის ფულს.

„დღეს ფრონტის დღეა“, — ღაღადებს დედა ქალაქი; „დაეხმარეთ ფრონტს“, ბანს აძლევს მას მთელი საქართველო.

„გაუმარჯოს გვარდიას, ჩვენი გულის ვარდიას“, ისმის სოფლებიდან, სადაც პაპანაქებაში ოფლში მცურავი და გულ-გაღელილი მეთაური მომკელებთან ერთად ჭოთ-ჭენით დასწუწავს თავისი სოფლის ფრონტზე მეომარ გვარდიელის გაფიცხებულ უბანს და გალესებული ნამგლით ლომსავით ტრიალებს,

„გაუმარჯოს რესპუბლიკის სახელოვან ჯარს და გვარდიას, ამ ჩვენი ორი თვალის ჩინს“, ისმის საქართველოს ყოველი კუთხიდან.

„გაუმარჯოს დამოუკიდებელ საქართველოს“, ისმის თვით მამაპაპათა ძველ და მებრძოლთა ახალ საფლავებიდან.

ი. ირემაშვილი

Право войны.

Свои классовые интересы и свою классовую жестокость буржуазія всегда старалась и старается замаскировать лицемѣрнымъ воспѣваніемъ своей личной гуманности и добродѣтели. Все, что она за время своего господства создала въ области международнаго права, въ частности — въ области права войны, она при помощи цѣлой своры продажныхъ „правовѣдовъ“ и моралистовъ выдаетъ за торжество гуманности и человѣколюбія.

Если вѣрить тому, что поютъ сирены буржуазнаго міра, нашъ кошмарно — кровавый вѣкъ нужно признать самымъ счастливымъ періодомъ исторіи человѣчества.

Въ чемъ же заключается „гумманость“ буржуазнаго строя въ отношеніи войны и международнаго права войны?

Войны въ древнее время и въ средніе вѣка сопровождались полнымъ разграбленіемъ покоренной страны и избіеніемъ населенія, непринимавшаго непосредственнаго участія въ военныхъ дѣйствіяхъ. Теперь же собственность и жизнь мирнаго населенія остаются въ безопасности, въ чемъ надо усматривать проявленіе гуманитарныхъ идей буржуазіи.

Прежде плѣнныхъ не брали, а просто убивали, а теперь обращаются съ ними такъ же гуманно, какъ съ собственными солдатами. Слѣдовательно, войны стали совсѣмъ „нѣжными“.

Въ дѣйствительности же превращенія въ способахъ веденія войны обусловлены не гуманностью буржуазнаго міра, а классовыми интересами имущихъ.

Прежде предавали разграбленію покоренную страну, потому что этого требовала необходимость содержанія наемнаго войска. Если теперь этого не дѣлаютъ, то исключительно потому, что буржуазія съ священнымъ трепетомъ чтитъ частную собственность и расходы на веденіе войны покрываетъ косвенными налогами на бѣднѣйшіе классы общества. Прежде убивали побѣжденныхъ, чтобы завладѣть ихъ собственностью. Теперь же въ этомъ нѣтъ надобности, такъ какъ капиталистическая система даетъ буржуазіи полную возможность „законнымъ“ образомъ эксплоатировать побѣжденную страну. Прежде плѣнныхъ убивали потому, что не было надобности въ ихъ трудѣ. Теперь же, когда война требуетъ не только солдатъ, но и рабочихъ для обслуживанія милліонныхъ армій, нѣтъ расчета убивать плѣнныхъ, ибо они представляютъ безплатную рабочую силу. Прежде войны дрались „безъ пощады“, т. е. пока одинъ изъ нихъ не ляжетъ мертвымъ у ногъ убійцы.

Теперь же оставляютъ въ живыхъ тѣхъ, кто сдаются. Здѣсь опять таки никакъ нельзя усматривать гуманность нашего времени. Все дѣло здѣсь въ „преимуществахъ“ современной военной техники. Бои происходятъ на большихъ разстояніяхъ и сдаваться приходится не отдѣльнымъ лицамъ, а цѣлымъ арміямъ.

Прежде раненыхъ или вовсе не подбирали, или же уходъ за ними былъ совершенно неудовлетворительнымъ. Теперь же армію сопровождаетъ цѣлый кадръ врачей и санитаровъ со всѣми медицинскими принадлежностями. Въ дѣйствительности же отъ этого смертности среди раненыхъ ничутъ не уменьшается. Во-первыхъ, пораненія современными пулями и шрапнелью носятъ тяжелый характеръ вслѣдствіе прорыва артерій и внутреннихъ органовъ и, во-вторыхъ, во время сраженія помощи раненнымъ невозможна, такъ что большинство раненыхъ умираетъ прежде, чѣмъ имъ на помощь поспѣваетъ санитарный персоналъ.

Всѣ эти факты получили ужасное подтвержденіе во время послѣдней войны, и поэтому всякіе разговоры о гуманности современной войны лишены какой бы то ни было реальной почвы. Какъ въ машинномъ производствѣ буржуазія безжалостно эксплоатируетъ рабочую силу, точно такъ же она при усовершенствованной военной техникѣ безжалостно истребляетъ на поляхъ сраженій пролетарскія массы.

Но есть двѣ области, въ которыхъ буржуазія безстыдно является передъ нами во всей своей безобразной наготѣ: колональныя войны и классовая борьба.

Пунктъ 46-й гаагской конвенціи гласитъ, что „право и честь семьи, жизнь и частная собственность людей, религіозныя убѣжденія и культура“ должны во время войны пользоваться неприкосновенностью. Но это положеніе въ колоніальныхъ войнахъ не имѣетъ никакого примѣненія.

Въ первомъ томѣ „Капитала“ К. Марксъ уже указалъ, что защита буржуазными „правовѣдами“ частной собственности не распространяется на колоніи. Въ колоніяхъ капиталу предоставлено полное право грабить, ибо только неимущій туземецъ можетъ воспринимать „сладости“ наемнаго рабства.

Приведемъ два примѣра. Одинъ изъ участниковъ экспедиціи на Мадагаскарѣ пишетъ:

„Пролитіе крови начинается... Все ничего не подозрѣвавшее населеніе подвергается избіенію... *Стрѣлки не даютъ пощады ни одной женщинѣ, ни одному ребенку*... Лужа крови покрываетъ почву. Къ вечеру подъ дѣйствіемъ жары надъ землею подымается туманъ. Это кровь 5000 жертвъ“... Такъ дѣйствовали французы.

Такой же участи были подвергнуты германцами уроженцы восточной Африки - гереро. Артиллерійскимъ огнемъ весь народъ былъ загнанъ въ безводную пустыню, оцѣпленъ войсками и въ теченіе нѣсколькихъ мѣсяцевъ *умерщвленъ голодомъ и жаждой*. Когда командующему отрядомъ Трота доложили о желаніи гереро сдаться, онъ покореніе отклонилъ, ибо „это дало бы возможность вновь возстановить старую родовую организацію“, что онъ считаетъ „величайшей политической ошибкой“. И въ то время, какъ, благодаря международному воздѣйствію, младо-турки, выпущены были замѣнить умерщвленіе голодной смертью константинопольскихъ *собакъ* безболѣзненнымъ отравленіемъ ихъ, это воздѣйствіе не имѣло мѣста для спасенія затравленнаго и предоставленнаго голодной смерти народа! Буржуазія молчала, ибо система Трота является всѣми признаннымъ, хорошимъ международнымъ правомъ!

Въ инструкціяхъ германскаго генеральнаго штаба такъ и говорилось, что „*противъ дикарей и варваровъ гуманностью до сихъ поръ ничего не достигнуто*“, что въ отношеніи дикарей „*уничтоженіе посѣвовъ, угонъ скота* и т. д. *является неизбѣжнымъ*“. Въ операціонномъ планѣ, составленномъ начальникомъ французскаго генеральнаго штаба Фришомъ для похода на Фецъ, говорится, что недостаточно побѣдить врага (уроженцевъ Марокко) въ смыслѣ преподанной инструкціи. „*Необходимо лишить побѣжденнаго всего его достоянія; это безжалостно и нечеловѣчно, но все же необходимо*“.

Буржуазія въ колоніальныхъ войнахъ продолжаетъ ту самую систему, которая на зарѣ ея развитія покрыла огнемъ и кровью Америку и Индію и цѣлыя части свѣта превратили въ мѣста для охоты на людей.

Это ли называется гуманнымъ правомъ войны буржуазіи?!

Какія правила войны существуютъ у буржуазіи въ гражданской войнѣ, этому хорошимъ примѣромъ служитъ кровавая расправа ея съ парижской коммуной, или же избіеніе финскимъ генераломъ Маннергеймомъ нѣсколько тысячъ плѣнныхъ пролетаріевъ.

Такъ какъ международное право войны всецѣло отвѣчаетъ классовымъ интересамъ буржуазіи, оно совершенно не примѣняется ею въ гражданской войнѣ. Ни одно *правило неприкосновенности личности и имущества буржуазіей не примѣняется тамъ гдѣ она ведетъ войну съ классомъ, посягающимъ на ея господство*. Оказывается, что носителемъ международнаго военнаго права является не народъ или нація, а только государство „какъ юридическая, *политическая*, а не этнографическая единица“, какъ говоритъ знатокъ международнаго права Ривье. Въ гражданской войнѣ покровительствомъ международнаго права войны можетъ пользоваться только та партія, которая преслѣдуетъ и государственныя цѣли.

Не всегда буржуазія разсуждала такъ. Революціонная теорія буржуазнаго народнаго права во время революціонной борьбы буржуазіи предоставляла и требовала для всѣхъ партій, участвующихъ въ гражданской войнѣ, покровительства военнаго права, и германскіе либеральные юристы долгое время придерживались этой точки зрѣнія. Только послѣ того, какъ при подавленіи парижской коммуны ужасающимъ образомъ обнаружилась кровавая практика буржуазіи, юридическія свѣтила германскаго либерализма поспѣшили отказать „анархистамъ и коммунистамъ“ въ покровительствѣ международнаго военнаго права, т. е. *отказали въ защитѣ безоружныхъ плѣнныхъ, женщинъ, дѣтей, стариковъ, частной собственности* и. т. д. Нынѣ въ этомъ направленіи можно отмѣтить значительное обостреніе. Въ книгѣ „Военное право“ Людера государственной власти предоставляется *право произвола въ отношеніи повстанцевъ*, и въ учебникѣ для французскихъ офицерскихъ школъ запрещается вступить въ переговоры „съ властью, которая не базируется на законѣ“. Германскую практику освѣщаетъ приказъ генерала фонъ Биссинга, что „вожаки повстанцевъ и всѣ, пойманные съ оружіемъ въ рукахъ, должны быть разстрѣляны“, между тѣмъ, какъ плѣнные офицеры пользуются полнымъ почетомъ.

Продвиженіе отрядовъ Деникина въ въ Россіи, „покореніе“ имъ Сѣвернаго Кавказа подтверждаетъ лишь общее правило, что буржуазія создала международное военное право въ собственныхъ своихъ классовыхъ интересахъ. Поэтому въ случаѣ, если деникинская реакція перебросится и на югъ отъ Кавказскаго хребта, партіямъ, не стоящимъ на почвѣ „россійской государственности“, нечего расчитывать на пощаду. Буржуазія и ея вооруженная реакція при возстановленіи своего политическаго господства не будетъ руководствоваться никакимъ международнымъ военнымъ правомъ и предастъ огню и мечу всѣхъ тѣхъ, кто имѣетъ хотя бы отдаленное соприкосновеніе съ властью пролетаріата и демократіи.

И такъ какъ эта опасность буржуазной реакціи для насъ существуетъ, мы должны всегда быть готовыми къ войнѣ. Во имя избавленія человѣчества отъ повторенія только что закончившейся міровой войны, пролетаріи всѣхъ странъ должны объявить буржуазіи священную войну и вырвать изъ ея рукъ жало власти.

Ю. Трейманъ.

ფრონტის დღე

ამ დღეს უნდა ამოძრავდეს ჩვენი რესპუბლიკის ყველა ცოცხალი ძალღო-[illegible] დემოკრატიის კეთილ დღეობისათვის, ვისთვისაც ძვირფასია რევოლუციის მონაპოვარის გამაგრება-განმტკიცება. ამ დღეს ყველამ უნდა გაიღოს თავისი წვლილი ფრონტის და ფრონტოვიკების ოჯახების ნივთიერად და სულიერად გასამხნევებლათ.

იყო დრო, როცა არსებობდა ფრონტი უფრო დიდი, ვინემ ეხლა, მაგრამ მას ხალხი გულგრილად უცქეროდა, რადგან ეს იყო ნიკოლოზისა და მისი დამპალი ტახტის გასამაგრებელი ფრონტი. როგორც კი ნიკოლოზის აგენტები გამოვიდოდნენ ქუჩაში ყულაბებით ხელში წვლილის მოსაკრებათ, ხალხი ან იფანტებოდა ქუჩიდან ან და ზიზღის თვალით შესცქეროდა მათ. მათი დახლი ივსებოდა თითო ოროლა რეაქციონერებით და პოლიციელებით, რომლებიც სულთმობრძავ ფარვანასავით ფუსფუსებდნენ მათ ირგვლივ. დღევანდელი ფრონტი კი ასეთი არ არის. ეს ფრონტი არის ხალხის კეთილ დღეობის ფრონტი; ის იცავს ხალხის პოლიტიკურ ბატონობას, ამტკიცებს და ამაგრებს დიადი რევოლუციის მონაპოვარს და ამიტომ ეს არის ფრონტი თავისუფლებისა, ხალხის ბედნიერებისა და მისი ბატონობისა და ამიტომ ამ ფრონტზე ყველა რესპუბლიკის წევრმა უნდა მიიღოს მონაწილეობა იარაღით ხელში. ხოლო ვისაც არ მოუწევს იარაღით ფრონტზე წასვლა, მან ნივთიერად უნდა ჩაებას ამ საერთო საქმის ფერხულში, რომ ამით გავამხნევოთ ჩვენი ლომ-გულა ვაჟკაცები ფრონტზედ. ფრონტოვიკები არ უნდა ფიქრობდნენ, რომ შინ მათი ცოლშვილი ნივთიერად გაჭირვებას განიცდის. ფრონტი უნდა დარწმუნდეს, რომ ჩვენ მუდამ მათთანა ვართ. მაშ ასე. ყველამ ფრონტისაკენ და ყველამ ყველაფერი ფრონტისათვის.

ვინც ჩვენთან დღეს არ არის, ის რევოლუციის მტერია, ის არ შეიძლება იყოს რესპუბლიკის წევრი. და ჩვენ ამ დღეს უნდა გავიგოთ ვინაა ჩვენი მტერ-მოყვარე.

გაუმარჯოს რევოლუციონურ ფრონტს! გაუმარჯოს, საქართველოს და აზერბეიჯანის დემოკრატიის გაერთიანებას რეაქციის წინააღმდეგ.

ლ. კურაშვილი

День фронта.

Великая міровая война, великая россійская революція, скорбная эпоха гражданской войны, критическіе дни имперіализма — вотъ тѣ грандіозныя событія, которыми, какъ результатомъ, характеризуется положеніе сегодняшняго дня, именуемаго „днемъ фронта“.

Фронты сейчасъ вездѣ и въ маленькой Грузіи, и въ когда то необъятной Россіи и повсей цивилизованной Европѣ, и по всѣму еще такъ недавно внѣшне спокойному міру!

Мы переживаемъ одинъ изъ послѣднихъ актовъ величайшей трагедіи!

Мы — свидѣтели той великой борьбы, которая должна будетъ наконецъ закрѣпить сущность человѣческихъ стремленій. Если еще четыре года тому назадъ въ кровавой схваткѣ боролись имперіалистъ съ имперіалистомъ, то сегодня характеръ и цѣли борьбы совершенно измѣнились.

სახალხო გვარდიის სულის ჩამდგმელები ვ. ჯუღელი (შუაში) ა. დგებუაძე (მარცხ.) და სანდრო მაისურაძე (მარჯვნით) (უკანასკნელი მოკლული იქმნა მტერთან ბრძოლაში)

Вдохновители Народной Гвардіи В. Джугели, А. Дгебуадзе и С. Майсурадзе (послѣдній былъ убитъ въ бою съ врагами).

Сегодня на лицо уже схватка двухъ противоположныхъ началъ, взрощенныхъ исторіей человѣчества. Сегодня борются имперіализмъ съ соціализмомъ!

И въ этой грандіозной борьбѣ, посильное участіе принимаетъ маленькая, но стойкая демократія Грузіи, о героической судьбѣ которой всюду говоритъ демократія Запада.

Міровой пролетаріатъ уже знаетъ, что гдѣ-то тамъ на границѣ Европы и Азіи мужественно отражаетъ остріе реакціи одинъ изъ его отрядовъ, что непоколебимо его героическое рѣшеніе держать свой фронтъ до тѣхъ поръ, пока не будетъ одержана величайшая въ исторіи побѣда, всѣхъ волнущая величайшими ожиданіями.

И, конечно, когда настанетъ этотъ долгожданный часъ, когда воскреснетъ человѣчество къ новой жизни, справедливая исторія оцѣнитъ безпристрастно тѣ жертвы и послѣдния напряженія, которыя были сдѣланы демократіей Грузіи.

Быть можетъ уже близокъ этотъ часъ радости, быть можетъ мы скоро окажемся очевидцами его!

Но сегодня мы всѣ какъ одинъ должны помнить, что фронтъ, нашъ революціонный фронтъ не можетъ существовать безъ поддержки тыла.

Наша обязанность оказать эту поддержку защитникамъ революціи, наша задача помочь имъ сегодня и морально и матеріально.

Этимъ мы укрѣпимъ въ нашихъ защитникахъ увѣренность въ побѣду и оправдаемъ тѣ жертвы, которыя пали за міровой идеалъ и вѣрили въ правоту его!

Б. Корнѣевъ.

ბრძოლის დღე

19 და 20 ივლისი ფრონტის, ანუ უკეთ რომ ვსთქვათ, ჩვენი რესპუბლიკანური ჯარის და სახელოვანი რევოლუციონური გვარდიის თავდადებული და გმირული ბრძოლის დღეა. რევოლუციის და განსაკუთრებით რუსეთში ბოლშევიკური გადატრიალების დღიდან საქართველოს მრავალი ფრონტი გაუხსნა. ჩვენი მტრები სხვა და სხვა აფერადებულ მანტიებში გახვეულნი, სხვა და სხვა მიზეზებით გამსჭვალულნი მუდამ მზადებაში იყვნენ, მოხერხებულ დროს უცდიდენ საქართველოს დემოკრატიის გულში მახვილის ჩასაცემათ და მის საბოლაოთ დასამარცხებლად. ამ დღიდან საქართველოს დემოკრატიის მოწინავე მის რევოლუციონურ ნაწილს ერთხელაც არ მოუსვენია, ის მუდამ ფრონტზე დგომით იარაღით ხელში გაათკეცებული და გასკეცებული ენერგიით, ვაჟკაცური თავდადებული და გმირული ბრძოლით მტერს ებრძოდა, მტერს ეომებოდა და ამ ხნის განმავლობაში ერთხელაც არ ყოფილა შემთხვევა, რომ მას ფრონტისთვის, ბრძოლისთვის, მტრისაგან გამოსროლილ ტყვისთვის ზურგი შეექციოს და თავისუფლების წითელი დროშა ძირს დაეწიოს. დღემდი ჩვენი საუკეთესო ამხანაგების ფრონტოვიკების თავდადებული და გმირული ბრძოლის შემწეობით ჩვენ შევძელით ირგვლივ შემოსეულ მტერთა შავი ლაშქრის დამარცხება და მით ჩვენი ქვეყნის აოხრებისაგან გადარჩენა და თავისუფლების და რევოლუციის მონაპოვართა შენარჩუნება.

დიახ, ბევრი გაჭირვება, ბევრი კრიტიკული მომენტები განვიცადეთ, მარა საფრთხე ჯერ კიდევ აცდენილი არ არის. შავი რეაქციის შავი ყორნები ეხლაც თავს დაგვხვავიან და ჩვენი ფიზიკური მოსპობით და განადგურებით გვემუქრებიან. დღეს ჩვენი დამოუკიდებლობის, ჩვენი თავისუფლების და ჩვენი ყოფნა-არყოფნის საკითხი ფრონტის სიძლიერეზეა დამოკიდებული. ჩვენი საუკეთესო ფრონტზე მდგომი ამხანაგები, რომლებიც მტრისგან გამოსროლილ ტყვიას უშიშრად გულს უშვერენ და ჩვენს დამოუკიდებლობას და თავისუფლებას იცავენ, დღეს ყოველ მხრივ უზრუნველი ყოფილნი უნდა იყვნენ. სამწუხაროდ, ფრონტზე დღეს ბევრი რამ აკლიათ. 19 და 20-ში დანიშნულმა ფრონტის დღემ ეს ნაკლი უნდა გამოასწოროს. ფრონტის სიძლიერე, ფრონტის სიმაგრე, ფრონტზე მყოფ მეომრების უზრუნველ ყოფა საზოგადოების, და ჩვენ ერთ უპირველეს და უმთავრეს მოვალეობას უნდა შეადგენდეს. დღევანდელი ჩვენი ლოზუნგი უნდა იყოს „ყველაფერი ფრონტს“.

ვ. ცენტერაძე

Все для фронта.

— Все для фронта!

— Все для нашихъ героевъ!..

Вотъ девизъ дня... Девизъ всѣхъ...

Тамъ въ непривѣтливыхъ окопахъ стоятъ славные ряды на стражѣ свободъ, на часахъ у революціи.

Сыны народа, сыны демократіи, эти славные часовые революціонныхъ завоеваній, забывъ и семью, и родныхъ, и знакомые поля и лѣса, забывъ на время молотокъ и наковальню, въ нуждѣ, въ въ тяжелыхъ условіяхъ окопной жизни съ ружемъ въ одной рукѣ и съ краснымъ знаменемъ въ другой, стоятъ грозно на боевыхъ позиціяхъ пролетаріата и грудью своею защищаютъ свободу, братство и равенство.

Ихъ не пугаетъ грозный шелестъ черныхъ знаменъ реакціи... Безъ страха и печали, съ радостными глазами и веселой улыбкой на устахъ стоятъ они, эти боевые орлы, на своихъ славныхъ постахъ и безропотно, съ величіемъ души встрѣчаютъ смерть, приносятъ жертвы на алтарь свободы для любимаго народа, для той страны, которую ихъ мозолистыя руки создаютъ, устраиваютъ и украшаютъ.

Тернистый путь революціи усыпанъ безчисленными жертвами за свободу.

Почва революціи удобрена кровью милліонныхъ борцовъ...

И среди этихъ безчисленныхъ жертвъ въ маленькой Грузіи первое мѣсто занимаютъ Народная Гвардія, эти передовые рабочіе, и армія Республики.

Они не знаютъ ни отдыха, ни спокойствія, ни даже передышки...

И ихъ сверхчеловѣческимъ усиліямъ, ихъ безграничной энергіи и выносливости мы обязаны во многомъ.

Народная Гвардія и Армія Республики, — это тѣ священные кусты у вѣтхо завѣтной горы Хорива, къ которой можно подойти, лишь снявъ обувь съ ногъ и обнаживши голову.

И видя этихъ славныхъ борцовъ, кто можетъ не воскликнуть:

— Гордись, Грузія!..

Да, Демократическая Республика Гру-

გაუმარჯოს გვარდიას და ჯარს

ეროვნული ბიბლიოთეკა

зіи должна гордиться, имѣя такихъ славныхъ сыновъ...

Сегодня—день фронта!...

И мы должны вспомнить, что у этихъ славныхъ борцовъ остались дома дѣти, жены, старики—родители, которые нуждаются во многомъ, но все терпятъ и ни разу у нихъ языкъ не повернется сказать этимъ борцамъ:

— Идите домой и кормите насъ!..

Эти голодныя, босыя, истощенныя семьи стойко переносятъ все.

Нуждаются во многомъ и борцы, горя факелемъ для народа...

Но тылъ обязанъ сказать, что онъ съ ними и никогда не забудетъ защитниковъ свободы,..

И свою тѣсную связь съ фронтомъ благодарный народъ долженъ сегодня доказать на дѣлѣ.

А вы, славные борцы, помните, что мы всѣ вмѣстѣ съ вами...

Ваши славные подвиги огненными буквами вырѣзаны въ нашей груди.

И вытѣснить оттуда эту святую память не можетъ ни одна сила...

Впередъ, славный авангардъ революціи!..

Вѣчная память павшимъ въ борьбѣ героямъ...

А. Арскій.

ფრონტის დღე

დღეს ფრონტის დღეა...

მთელი საქართველო დღეს ერთის აზრით, ერთის მისწრაფებით არის აღჭურვილი.

ყველა ცდილობს შეძლებისა და გვარად რაიმე მიაწოდოს ფრონტს...

ყველას უნდა, ყველას სურვილია გაამხნევოს, გააკაჟოს, გაამაგროს ჩვენი ფრონტი, ჩვენი მეომრები...

ჯერ კიდევ ხალხთა ბედი წყდება იარაღით და არა ტკბილი და ლმობიერი სიტყვებით...

ძლიერი ჯარი, მაგარი ფრონტი, ფხიზელი ზურგი და ძმური აზრი...

აი იმედი გამარჯვებისა...

როგორღაც გიკვირს, არა გჯერა, სოციალისტი, მილიტარიზმის ძველი მტერი, ჯარის უარმყოფელი დღეს ამ ჯარს თაყვანსა სცემს, უფრთხილდება, ზურგს უმაგრებს, ამ ჯარზე იმედებს ამყარებს... და ეკითხები შენს თავს:

— რა მოხდა?.. რა შეიცვალა?..

უსაშინელესმა ომმა დიდი ცვლილებანი მოახდინა...

მან გამოიწვია ბევრ აზრთა და შეხედულებათა შეცვლა-შესწორება...

მარქსისტი ლენინი გადაბარგდა ანარქისტების ბანაკში...

უკიდურესი ანტიმილიტარისტი ფრანგი ერვე გახდა ერთი უერთგულესი მომხრე ჯარისა და ასე ბევრმა ცნობილმა და გამოჩენილმა პირებმა შეიცვალეს აზრი თუ შეხედულება.

ჩვენ ვიყავით და მუდამაც ვიქნებით წინააღმდეგი ისეთი ჯარისა, რომელიც იცავს ბურჟუაზიულ წესწყობილებას და ემორჩილება მუშათა კლასის მოწინააღმდეგე მთავრობას.

დღეს-კი ჩვენი ჯარი იცავს თავისუფლებას და ემორჩილება სოციალისტურ მთავრობას.

მართალია, ჯერ კიდევ ბურჟუაზიული წესწყობილება გვაქვს და იძულებული ვართ ბურჟუაზიული სახელმწიფო ვაშენოთ, მაგრამ ერთი არ უნდა დავივიწყოთ. ამ არა სოციალისტურ სახელმწიფოს ჩვენ საძირკვლად სოციალისტურ იდეებს ვუდებთ.

ამ მაგარ და შეურყეველ საძირკვლებზე სოციალისტური სახელმწიფოს აშენება ადვილი იქნება, როგორც-კი ამისათვის ჟამი დაჰკრავს, როცა შინაური და გარეშე პირობები მომწიფდებიან.

იმ ჯარს, იმ მეომრებს, რომელნიც ასეთ სახელმწიფოს აშენებენ, ასეთ საძირკვლებს ამაგრებენ, თავისუფლებისკენ მიმავალ გზას კაფავენ, ყველა ჭეშმარიტმა სოციალისტმა მხარი უნდა დაუჭიროს, ზურგი გაუმაგროს.

ასეთ ჯარის არაფერი არ უნდა აკლდეს...

სასმელ-საჭმელი, ტანისამოსი საკ-

მაოდ უნდა ქონდეს.

შინ მათი ოჯახობა უზრუნველ ყოფილი უნდა იყოს.

ჯარის კარგი ყოფა-ცხოვრება, კარგი მოვლა, კარგათ შემოსვა იზიდავს ახალგაზრდებს, უორკეცებს ბრძოლის უნარს, მით უმეტეს, როცა მან იცის, რომ ის იბრძვის და იცავს თავისუფლებას, ძმობას, ერთობას.

ამ ნაირათ ფრონტის დღე, ფრონტისთვის ზრუნვა, მეომრებისათვის ყოველივე საჭირო სანოვაგის მიწოდება ყველა მოქალაქის ვალია. ეს უპირველესი მოვალეობაა რევოლიუციის და მამულის წინაშე.

თუ ოდესმე ვისმეს მამული, რევოლიუცია დაუცავს, ეს სასახელო საქმე ყველაზე უმეტეს დღესაა საჭირო ჩვენი რესპუბლიკისა, და თავისუფლების დასაცავათ.

სანამ ამ ჯარში საჭიროება გვექნება, ჩვენი ყოველი ღონე, აზროვნება, დახმარება ამათ, ფრონტისკენ ჯარისკენ უნდა იყოს მიმართული...

მაშინ ჩვენ ვერვინ გვძლევს,
მდევსაც გაუმაგრდებით;
თავისუფლება, ერთობას,
ხიდათაც გავედებით.

ს დოლიძე

ფრონტი სალ-კლდოვანი

საქართველოს დემოკრატიას წილათ ხვდა მოგესალმოთ თქვენ, საამაყო ფრონტის მედგარნო. ქებითა და დიდებით შეგამკობს მრავალ ტანჯულ საქართველოს დემოკრატიის შთამომავლობა, ფრონტის სახელოვანო დარაჯნო, რომ მხურვალებით სავსე და ბრწყინვალეთ სხივმფრქვევ მის მზეს სამხრეთ-ჩრდილოეთის შავ ნისლს აშორებ. მრავალმა ჭექა - ქუხილმა და ტანჯვა—ვაებამ გადიარათ თავზე. მაგრამ ვერ ჩაჰკლა თქვენში თავისუფალ სამშობლოსადმი სიყვარული და გმირული სული.

თქვენ დაივიწყეთ საკუთარი კერა, სახლ-კარი, ცოლშვილი და ჩაუდექით თავისუფალ მშრომელთა საქართველოს საზღვრის კიდეებში, რათა უკუ აქციოთ, გაანაცარტუტოთ შხამ მფრქვევნი, გველეშაპნი და ბუნების დიად ტაძარში ანთებულ ადამიანთა ნეტარება—სიცოცხლის მქრობელნი. და აი ამიტომაა, რომ, მადლიერი ერი, მშვენიერთა უმშვენიერეს არსთა თაიგულს გიმზადებთ თქვენ, რევოლიუციის მხსნელად მოვლინებულნო.

უბედურება — სასოწარკვეთილობის შავლრუბელთა ნაფლეთებიდგან თქვენსკენ გამოსჭიატობს გამარჯვების ვარსკვლავი და თქვენ გასალ-კლდევებს მომავალი ბრწყინვალე ბედნიერების აჩრდილი.

ნეტარებაში შობილ, მაგრამ მრავალჯერ ტანჯულ საქართველოს მშრომელთა მხსნელნო! თავისუფლების დროშის ქვეშ შემოკრებულნი ჩვენი წმინდა ზრახვებს თქვენ ბრძოლის ყიჟინს ვუერთებთ თქვენთანა ვართ მთელი ჩვენი არსებით და მითაა ჩვენი ფრონტი სალკლდოვანი.

მელ. ფერაძე

Годъ тому назадъ.

Это было годъ тому назадъ. Наша страна была объята пламенемъ анархіи, и лучшіе завѣты революціоннаго народа топтались въ грязи...

Подъ предлогомъ соціализма растаскивали вѣками накопленное богатство республики.

Подъ видомъ революціи сжигали народное достояніе, цейхгаузы.

Именемъ коммунизма надъ концентрированнымъ и организованнымъ хозяйствомъ учиняли подлинный дележъ.

Вмѣсто сплоченія рядовъ революціонной арміи, совѣтовали бѣгства съ поля брани.

Взамѣнъ защиты страны, призывались къ предательству, а благородныя и героическія побуженія революціонной Гвардіи спасти республику, разбивались о предательство и измѣну пролетаскому дѣлу страны.

Это было самое мрачное время, какую только можно вспомнить. Ибо, когда народу угрожали физическимъ вырожденіемъ и на плечи малочисленнаго пролетаріата нашей страны пала задача чрезвычайной важности,—защита революціи и оборона страны,—гвардейцамъ изъ рядовъ рабочаго класса и сознательнаго крестьянства, ото-всюду отвѣчали враги одной лишь руганью и безграничнымъ проклятіемъ.

Эта была трагедія рабочаго класса, такъ какъ въ моментъ величайшей опасности, только онъ оказался на высотѣ переживаемаго тогда момента. Его поносили, ругали, ненавидѣли и опутывали сѣтью провокаціи, но онъ чувствовалъ, что уходъ съ арени и поста имъ занятаго означалъ гибель всей страны. Съ досадой, съ болью въ сердцѣ онъ, вѣрный своимъ идеаламъ, остался непоколебимымъ на своемъ славномъ посту.

Это было годъ тому назадъ. Турецкая армія сметала хаты Гурійскихъ крестьянъ. Въ селахъ собаки не лаяли, пѣтухи не пѣли...

Послѣ жестокаго боя у реки Чолокъ нашему батальону было приказано передвинуться влѣво.

Насъ около пяти гвардейцевъ выслали дозоромъ. Мы зорко слѣдили за всемъ и осматривали предлежащую мѣстность, и приближаясь къ турецкимъ аванпостамъ, замѣтили что то человѣкоподобное. Пріостановились. Осторожно приблизились къ замѣченному предмету и каково было наше удивленіе, когда мы узнали, что на часахъ съ винтовкой стоялъ 70—80 лѣтъ старикъ, стоялъ неподвижно...

Долго старались отгадать чей онъ былъ часовой, но не дождавшись результата, истуканъ какъ камень свалился съ ногъ. Мы подошли къ нему ближе, осмотрѣли и убѣдились, что онъ не раненъ, обрызнули водой, привели въ чувство. Онъ оказался народно-гвардейцемъ № отряда.

Оказывается онъ 24 часа стоялъ на посту и какъ герой вопреки холоду, голоду и глубокой старости, свалился и не покинулъ поста.

Старика забыли смѣнить и передвинулись, а самъ такъ и не ушелъ, и была бы ему тамъ могила, если бы не мы. Онъ заранѣе согласился погибнуть на славномъ посту.

Отвагой переполнились сердца молодыхъ гвардейцевъ отъ примѣра стараго героя. Гнѣвъ закрался въ душу, вспомнивъ что тамъ не такъ далеко, гдѣ турецкій каблукъ можетъ оказаться въ два дня, именемъ ложнаго соціализма и интернаціональныхъ идей угощаютъ молодыхъ солдатъ и отгагариваютъ отъ помощи истиннымъ героямъ, такъ беззавѣтно сложившимъ кости въ братской могилѣ Вашнаръ.

Годъ проходитъ, неравная борьба еще впереди.

Рабочій классъ и его дѣтище—народная гвардія, стоя въ авангардѣ своего маленькаго народа ждетъ новыхъ испытаній.

Но къ величайшей радости рабочаго класса нашей страны европейскій пролетаріатъ мощно подымаетъ свою буйную голову и это гарантія для окончательной побѣды и торжества классовыхъ идіаловъ народной гвардіи.

Неравная и безумная была борьба народной гвардіи.

Но...

„Безумству храбрыхъ поемъ мы славу".

Гвардеецъ Павелъ.

19—20 ივლისი

19 და 20 ივლისს არის დანიშნული ფრონტის დღე. ამ დღეებში საქართველოს რესპუბლიკის სხვა და სხვა კუთხეებში უნდა მოგროვდეს შემოწირულება ფრონტის სასარგებლოთ. ვინ არ იცის რა დიდი მნიშვნელობა აქვს დღეს ჩვენი პატარა თავისუფალი სახელმწიფოსთვის ფრონტის საკითხს! დღიდან რუსეთის ჯარის დაშლისა და ჩვენი დამოუკიდებლობის გამოცხადებისა, ჩვენ დავრჩით თავისი თავის ამარა და აბა რომელი მხრით გინდა, რომ მაშინ ჩვენს ხალხს მტერი არ მოდგომოდეს კარზე გასანადგურებლათ. მაგონდება ის დრო, ბათუმის დაკარგვის ხანები. — მაშინ სახალხო გვარდია ისე მჭიდროთ არ იყო ჩამოყალიბებული და ჯარიც დაშლილი იყო, ფრონტის და საზღვრების დაცვის საქმეს მაშინ მუშათა და გლეხთა დეპუტატების საბჭოები აწარმოებდნენ. იმ ხანებში ჩვენ არ ვიცოდით საიდან და რომელ წუთში შემოგვიტევდა მტერი. აი მაშინ სამტრედიის რაიონის მუშათა და გლეხთა დეპუტატების საბჭოს აღმასრულებელმა კომიტეტმა მოაწყო სამტრედიაში განსაკუთრებული ორთქლის საყვირი, რომლის დაყვირება მოასწავებდა იმას, რომ დაწყებული იყო შემოტევა და საჭირო იყო სოფლათ გაფანტული შეიარაღებული პირები გამოცხადებულიყვნენ სამტრედიაში საბჭოში, საიდანაც ისინი იგზავნებოდნენ საჭირო მხარეებში ცენტრის მოთხოვნის თანახმად. საშინელი იყო ის წუთები ჩვენი ხალხისთვის და ახლა სიამოვნებით უნდა აღვნიშნოთ, რომ დღეს ჩვენი მდგომარეობა მაშინდელთან შედარებით გაცილებით უკეთესია როგორც შინაურ, ისე საგარეო საქმეშიაც. ამ დღეებში პარიზის საზავო კონფერენციიდან ჩამოსულმა დამბაშიძემ გვაუწყა, რომ საქართველოს რესპუბლიკის საკითხს იქ სიმპატიურათ უყურებენო და ამის მიზეზათ მან მოიყვანა ერთი ის, რომ საქართველომ შესძლო შიგნით მშვიდობიანობა-მყუდროების დაცვა და მეორე მეზობელ სახელმწიფოებთან კეთილ მეზობლურ განწყობილების განმტკიცება. აღსანიშნავია, რომ მართალია ჩვენ მუდამ ვცდილობდით მეზობლებთან კარგ განწყობილებაში ყოფნას, სადავო საკითხების მშვიდობიანი გზით გადაწყვეტას, მაგრამ, სამწუხაროთ, ასე არ იქცეოდნენ ჩვენი მეზობლები, ჩვენ იძულებული ვიყავით შეიარაღებულ მოწინააღმდეგეთათვის თავდაცვის მიზნით იარაღითვე გაგვეწია წინააღმდეგობა. რასაკვირველია, ჩვენი პოლიტიკა მომავალშიც ჩვეულებრივი იქნება, მაგრამ ეს არ გვაძლევს იმის გარანტიას, რომ ასეთივე იქნება მოწინააღმდეგის პოლიტიკაც და ამიტომ ჩვენ მუდამ მზათ უნდა ვიყოთ გარეშე საფრთხის მოსაგერებლათ, და ამისთვის უნდა ვემზადებოდეთ. ტყუილა არ უთქვამთ: თუ გსურს მშვიდობიანობა, ემზადე ომისთვისო. ჩვენი ამ მხრით მზადება, უეჭველია, ერთი უდიდესი თავდები იქნება ყოველივე სადავო საკითხების მშვიდობიანი გზით გადაწყვეტისა. ჩვენს ხალხს არა ერთხელ გაუღია მსხვერპლი ფრონტის საჭიროებისათვის არა მარტო ფულით და შემოწირულებით, არამედ ადამიანების სიცოცხლითაც, და იმედი გვაქვს, რომ ამ ზემოთ მოხსენებულ დღეებშიაც მთელი ჩვენი ხალხი მხურვალეთ მიეგებება ფრონტის დღეს და ყველა გაიღებს თავიანთ წვლილს ხალხის საერთო საქმის განსახორციელებლათ.

ლუკასძე

Товарищи рабочіе!

Народная Гвардія и Армія Республики защищаютъ нашу свободу, революцію и благоденствіе.

Поможемъ фронту..

Поможемъ семьямъ нашихъ храбрыхъ воиновъ.

დენიკინის აჩრდილი

მოდის, მოხოხავს, მოიკლაკნება,
დღეს მტერთა გმირი—დენიკინია,
იმის გარშემო რადაც საზიზღრო
დიდი ზეიმი, დიდი ლხინია.

თავისუფლების წმინდა ჭაერში
იმის საზარლად გველთა სისინი,
პირდაღრენილნი მოისწრაფიან
და გვიქადიან ჩანთქმას ისინი.

არ შედრკეთ ომში გამოწრთობილნო,
ეს ხანა არის გარდამავალი,
მალე წყვდიადში გამოანათებს
მზე სხივ-მოსილი ამომავალი...

ნუ შეგვაშინებს მტარვალთ მუქარა,
ნურც რეაქცია, ნურც დენიკინი,
ერთიც, ერთიც და მტრის რაზმს დაანგრევს
ჩვენი მედგარი ბრძოლის ყიჟინი.

დავკრათ, დავძახოთ და მთლად გავფანტოთ
კარზე მომდგარი შავი აჩრდილი,
წინ, მეგობარნო, გულ-უშიშარნო,
ან გამარჯვება და ან სიკვდილი!..

გიგო ხეჩუაშვილი.

19—20 іюля.

Сегодня день фронта...

Да развѣ только сегодня?...

Вотъ уже три года, какъ взоры всѣхъ устремлены на революціонный фронтъ...

Отсюда, отъ революціоннаго фронта ждутъ всѣ во всѣхъ странахъ спасенія.

Пока все еще судьба народовъ рѣшается оружіемъ въ рукахъ...

Вильсоновскіе пункты о правахъ порабощенныхъ народовъ, о справедливости, о наступленіи новой эры для всего міра, о братствѣ, свободѣ и равенствѣ преждевременно постарѣли «осунулись и на костыляхъ ковыляютъ теперь по Европѣ».

Мы соціалисты это предвидѣли, это знали.

На Вильсоновскіе дутые пункты особыхъ надеждъ не возлагали.

Мы знаемъ, и знали, что:

«Никто не дасть намъ освобожденія,
Ни богъ, ни царь и не герой!
Добемся мы освобожденія
Своею собственной рукой».

И вотъ сегодня день, когда взоры всѣхъ гражданъ свободной Демократической Грузіи должны обратиться къ ея революціонному фронту, къ ея революціонному войску, которыя грудью добиваются освобожденія и защищаютъ уже завоеванную свободу.

Такое войско такой фронтъ достойны уваженія и поддержки.

Пусть мы тутъ дома голодаемъ, терпимъ нужду, бѣдствуемъ—тамъ на фронтѣ всего должно быть вдоволь, нужда не должна чувствоватся.

Сегодня вся демократія, все населеніе Грузіи должны объединиться со своимъ фронтомъ.

Нашъ фронтъ, наша революціонная армія защищаютъ не только нашу независимость.

Наша независимость нигдѣ не была для насъ цѣлью, а оно является только средствомъ для достиженія нашей конечной цѣли,—соціализма.

Нашъ фронтъ защищаетъ нашу свободу.

Отстаиваетъ завоеванія великой россійской революціи.

А потому мы всѣ съ этимъ войскомъ, съ этимъ фронтомъ пойдемъ рука объ руку, и я позволю себѣ повторить тутъ маленькое стихотвореніе тов. Бориса Корнѣева.

Бѣлый Георгій.

«Страна, гдѣ солнцемъ Руставели
Полнѣютъ грозди винограда,
Тебя ль не славили и пѣли,
Тебя ль не ждетъ опять отрада?
Страна, гдѣ символъ—рыцарь бѣлый,
Повергшій въ бѣздну трупъ дракона,
Пойдешь ты радостно и смѣло
Къ вратамъ завѣтнымъ рубикона.
Еще земля въ туманѣ оргій
И смерть въ поляхъ справляетъ тризну,
Но вѣримъ мы, что Бѣлый Георгій
Спасетъ уставшую отчизну.

Да! съ тов. Борисомъ вѣримъ и мы, что *Бѣлый Георгій—наша армія* спасетъ свободную Грузію.

С. Долидзе.

ამხანაგო მუშებო!

გვარდია და ჯარი იცავს ჩვენს თავისუფლებას, ჩვენს რევოლიუციას და კეთილდღეობას.

დავეხმაროთ ფრონტს...

მივხედოთ გვარდიისა და ჯარის ოჯახს...

მოქალაქენო!

თქვენი კეთილდღეობა, მყუდრო ცხოვრება და მშვიდობიანობა დამოკიდებულია ფრონტის სიმაგრეზე.

ჩვენი ჯარისკაცები და გვარდიელები თავის გულ-მკერდით იცავენ თქვენს მყუდრობასაც.

ამიტომ ნუ დაივიწყებთ დღეს მათი ოჯახის დახმარება.

დღე დღეს ამ დიდი საქმისთვის თავისი წვლილი გაიღოს არა მარტო მშრომელმა კლასმა, არამედ საზოგადოების შეძლებულმა ნაწილმაც.

სირცხვილი მათ, ვინც დღეს გამოიჩენს სიძუნწეს და არ დაეხმარება ფრონტს...

ზურგმა დღეს უნდა დაამტკიცოს, რომ ის ფრონტთანაა...

გვარდიას და ჯარის კაცებს ესაჭიროებათ ჩვენი თანაგრძნობა.

ეს გაამხნევებს ჩვენს მხედრობას, გაუათკეცებს მათ ენერგიას...

დავეხმაროთ ფრონტს რითაც კი შეგვიძლია.

დავეხმაროთ გვარდიელებისა და ჯარისკაცების ოჯახთ.

რეაქციის საფრთხე ჯერ კიდევ კარზე გვიდგას.

შავი ღენერლები შავ დღეებს გვიმზადებენ, თავისუფლების დროშის დასაფხრეწათ ილეს ვენ კბილებს..

დავეხმაროთ ფრონტს...

მხარში ამოუდგეთ ჩვენს უძლეველ მხედრობას.

Граждане!

Ваше благоденствіе и спокойствіе находятся въ прямой зависимости отъ крѣпости фронта.

Наши войска своею грудью защищаютъ и вашу тихую жизнь.

Поэтому сегодня вы всѣ должны помочь нуждающимся семьямъ фронтовиковъ.

Тылъ сегодня долженъ доказать, что онъ вмѣстѣ съ фронтомъ...

Борцы нуждаются въ вашихъ сочувствіяхъ.

Опасность реакціи еще не миновала.

Черные генералы готовятъ намъ черные дни.

Поможемъ фронту...

Укрѣпимъ фронту для отстаиванія революціонныхъ завоеваній.

მოწოდება რესპუბლიკის ყველა კუთხისადმი

თფილისში არსებულ ყველა დემოკრატიულ დაწესებულებათა და ორგანიზაციების წარმომადგენელთაგან შემდგარ საერთო კრებამ დაადგინა, რათა 19 და 20 ივლისს თფილისში მოეწყოს ფრონტის დღეები.

რაც შეიძლება დიდებულათა და მიზნის შესაფერისათ უნდა ჩატარდეს ეს მნიშვნელოვანი დღეები.

შავ-ბნელ რეაქციის საფრთხე ჯერ არ მოგვიშორებია და ჩვენი ხსნა გაერთიანებულ ფრონტ-ს შექმნაშია. თუ ჩვენი ცხოვრება, ფიზიკური არსებობა და რევოლიუციის მონაპოვარნი დღემდის უზრუნველყოფილია, ეს ჩვენი შეგნებისა და მუხანათ მტრის წინააღმდეგ მდგომ, ჩვენი საუკეთესო შვილთა თავგანწირულ ბრძოლის მეოხებითაა.

მთელი ჩვენი ქვეყანა ერთ მთლიან ფრონტს უნდა წარმოადგენდეს: ზურგი ფრონტს უნდა დაუკავშირდეს.

მან უნდა დაამტკიცოს მებრძოლთადმი თანაგრძნობა და სიყვარული. თფილისი ამ დღეების სამზადისშია.

ჩვენი დამოუკიდებლობის დამცველთ ეგზავნება საჭირო ნივთები, ფრონტისადმი ყურადღება იზრდება, რათა შინაურმა და გარეშე მტრებმა ნათლად დაინახონ, რომ ჩვენ ერთი საქმე, ერთი მისწრაფება გვაქვს.

ეს დღეები არა მარტო მატერიალურის მხრით არის საინტერესო, არამედ მას დიადი პოლიტიკური მნიშვნელობა აქვს.

რომ სავსებით დიდებული იყოს ეს დღეები, ფრონტის დღის მთავარი კომიტეტი მოუწოდებს რესპუბლიკანურ სამშობლოს ყველა კუთხეს, რომ ის გამოეხმაუროს ცენტრს და ყველგან მოაწყონ ამ დღის აღნიშვნა ადგილობრივი ძალების მიხედვით. ჩვენი ქვეყნის პროვინციის არც ერთი ნაწილი არ უნდა დარჩეს, რომ გამონაკლისს შეადგენდეს ამ საერთო ფერხულში, სადაც რისიმე გამართვა არ შეიძლება იქ ფული უნდა შეიკრიბოს.

ვინაიდან ზაფხულის გამო თფილისიდან გავიდა საკმაო რიცხვი კულტურულ ძალებისა და გადიხვეწნენ პროვინციისაკენ, ჩვენ ღრმათ ვართ დარწმუნებული, რომ პროვინციები ღირსშესანიშნავათ შეხვდებიან ამ დღეებს და მით დაამტკიცებენ, რომ ჩვენმა დემოკრატიამ იცის არა მარტო გამოთავისუფლებისა, არამედ მისი დაცვაც შეუძლია.

რაც უნდა უმნიშვნელო იყოს შედეგი ამ დღეებში გამართულ სხვა-და-სხვა გასართობებიდან, იჩქარეთ გამოგზავნოთ შემდეგის მისამართით: თფილისი, რუსთაველის ქუჩა, სახლი არაფელოვისა № 24.

ფრონტის დღის მომწყობი მთავარი

კომიტეტი

ს. ქართ. რკ. გზ. სამმართველოს სტამბა-ლიტო ვრაფია

სარედაქციო კოლეგია

გამომცემელი: კავშირის ცენტრალური გამგეობა.